

DE HAAGSE TIJDEN

Mijn jeugd in de
Johan Gramstraat

Pag. 3

Nederlandse
Veteranendag voor
de twintigste keer

Pag. 5

van der VLUET GLASHANDEL V.O.F.

Loosduinsekade 175
2571 BW 's-Gravenhage
Tel: 070-3603927
info@vd-vlugt.nl
www.glashandel-vandervlugt.nl

De Haagse krant van alle tijden

Scheveningen: met zicht op zee

Scheveningen heeft al ruim honderd jaar twee gezichten: vissershaven en badplaats. Het is nog niet zo lang geleden dat op de kade van de Eerste Haven de haringtonnen hoog stonden opgestapeld en de geur van de rokerijen dominant was. De grote drukte van binnenkomende, lossende en vertrekkende schepen is verdwenen. Het is ook nog niet zo lang geleden dat Scheveningen Bad een kaalslag van historische gebouwen kende en een bouwput werd. Gelukkig is er veel ten goede veranderd, maar het wordt nooit meer zoals het was.

Scheveningen Haven

De haven van Scheveningen is helemaal niet zo vanzelfsprekend. Het had maar weinig gescheeld of er was helemaal geen haven geweest. Tot aan het einde van de negentiende eeuw lagen de vissersboten, de bommen, onbeschermd op het strand waar zij bij zware storm een speelbal van de elementen waren. De roep om een haven was dan ook groot. Niet het Hoogheemraadschap of geld zaten de aanleg van een haven in de weg, maar het Ministerie van Defensie lag dwars. Een plan met twee pieren vanuit de kust die een kom vormden en voor luwte bij storm moesten zorgen, sneuvelde in 1874 door een veto van Defensie. Het ministerie had grote bezwaren tegen een militair doelwit zo dicht bij het regeringscentrum. Een zware storm in 1894 vernielde een groot deel van de vissersvloot. De roep om een haven werd nu erg groot en Defensie trok haar bezwaren in. Een nieuw plan voorzag in een verbreding van de monding van het inmiddels gegraven Verversingskanaal en de vorming van een binnenhaven. Deze haven werd in 1898

geopend maar bleek al snel niet te voldoen. Regelmatig liepen schepen aan de grond en er waren te weinig laad- en losmogelijkheden. Er werden plannen gemaakt voor verbetering en uitbreiding: uitdiepen van de Eerste Haven, aanleg van een Tweede Haven achter de Eerste en een schutsluis in de Tweede Haven naar het Verversingskanaal dat daarin uitkwam. Dit plan kwam in uitvoering en de nieuwe faciliteiten werden in 1931 feestelijk geopend.

Inmiddels waren IJmuiden en Vlaarding op visserijgebied uitgegroeid tot geduchte concurrenten. Als vissershaven kon

Boulevard en strand van Scheveningen. Foto uit 2013, Willem Vermeij, Haags Gemeentearchief

Scheveningen het hoofd maar net boven water houden. In de jaren zestig, zeventig gingen de activiteiten in de visserij echter achteruit. Saneringen en schaalvergroting zorgden voor een afname van het aantal vissersboten, voor het teruglopen van het aantal arbeidsplaatsen, maar ook voor veranderingen in de bedrijfsvoering. De omzet van de Visafslag nam af en het werk daar veranderde. De komst van de Norfolk Line die vanuit Scheveningen een veerdienst

voor vrachtauto's op Great Yarmouth en later Felixstowe opende (1973), kwam dan ook als geroepen. Direct achter de havenmond werd speciaal voor Norfolk de Derde Haven aangelegd. Daar kwam ruimte voor het opstellen van vrachtauto's, voor de vestiging van toeleveranciers en een goede aansluiting op de toegangswegen. Helaas besloot een nieuwe eigenaar van Norfolk in 2006 de veerdienst te verplaatsen naar Vlaarding.

De terugloop in de visserij en het vertrek van de Norfolk Line dwongen de gemeente Den Haag tot het opstellen van een Ontwikkelplan voor de drie havens. Voorkomen moest worden dat ze een verlaten hoek van Scheveningen gingen vormen. De Eerste Haven werd geheel gereserveerd voor de beroepsvisserij inclusief de Visafslag. In de Tweede Haven werden aan de noordzijde sport- en recreatievisserij geconcentreerd en aan de zuidzijde werd een grote jachthaven ingericht met op de kade ruimte voor de Scheveningen Jachtclub, restaurants en hotels. Het NOC/NSF vestigde daar ook haar Topsport Zeezeilen centrum. In de Derde Haven kwam ruimte voor schepen van Rijkswaterstaat en voor grote zeilschepen, de Tall Ships. Zo verkregen de havens een nieuwe, maar wel maritieme functie.

Opening van de nieuwe haven te Scheveningen in 1931. Foto: Verenigde Fotobureaux, Haags Gemeentearchief

Vervolg op pagina 2

KA-ME-TA TAPIJT

600 rollen op voorraad! **P** Gratis parkeren • Binnen 1 week stofferen mogelijk

Kijk ook op www.kameta.nl

9.4 348
beoordelingen

AMSTERDAMSE VEERKADE 51A - DEN HAAG - 070-346 70 44
Specialist Trappen stofferen • 900m2 showroom. Open: di-vrij: 09.00 - 18.00, za: 10.00 - 17.00 uur

Bezoek onze OPEN DAG

Zaterdag 13 juli 2024 • 10.00 - 17.00 uur

Laan van Eik en Duinen 38, Den Haag

UITVAARTVERZORGING

J. Henning

www.henning-uitvaart.nl

De Oude Hage
uitvaartcentrum

www.deoudehage.nl

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire! Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen? Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

De Posthoorn
Tijdens een wandeling over het Lange Voorhout wordt mijn aandacht getrokken naar Bodega De Posthoorn. Ik installeer mij op het 'Haagse bankje' zo'n vijftig meter voor de uitspanning. Mijn tas gaat open om potlood, inkt en papier tevoorschijn te halen. Ondertussen observeer ik de Posthoorn. Mijn potlood is aangescherpt en de uitdaging begint. Dan het moment om na het grafiet van het potlood met inkt aan de slag te gaan. Plotseling splitst mijn kroontjespen voorbij zijn buiggrens en BREEKT! Ik kijk om mij heen en zie een vogelveer

liggen. Ik raap het op. De punt wat aangescherpt en dan, yes, het werkt! De veer gaat verder waar de kroontjespen is gebroken. Tevreden blik ik na enige tijd op het resultaat om daarna met water en grijs tint de schaduwen in te wassen. Voldoende tevreden zet ik mijn schreden naar het werkelijke terras van de Posthoorn voor een bakje koffie.
Hans Duivenvoorden
hd@artstonelimited.nl

Reünie Tweede VCL
Op zaterdag 12 oktober vindt de (laatste?) reünie van het Tweede VCL plaats in het vertrouwde gebouw aan de Goudsbloemlaan. Het is dit jaar tachtig jaar geleden dat het Tweede VCL werd opgericht op Dolle Dinsdag. In 1984, veertig jaar geleden, vond de fusie plaats met Scholengemeenschap Hugo de Groot en ontstond het huidige Segbroek College, dat ook nu nog (deels) gevestigd is in het gebouw aan de Goudsbloemlaan. Alle aanleiding om dit jaar een reünie te organiseren.

Hopelijk vinden vele oud-leerlingen en oud-personeelsleden van het Tweede VCL het leuk om op 12 oktober aanwezig te zijn en enthousiasmeren zij anderen om ook te komen. Nadere informatie is te vinden op de website www.2evcl.nl. Aanmelding kan via deze website met tabblad Reünie 2024.
Frans Bolsius

Gezocht: informatie over Cees Homan
Het Maritiem Museum Rotterdam ontving in 2008 als schenking enige persoonlijke documenten (brieven, foto's) van Cornelis 'Cees' Homan (1932-2000), die timmerman was en een keer als scheepstimmerman een reis heeft gemaakt met de 'Johan van Oldenbarnevelt' in 1959-1960. Deze stukken zijn geschonken door Cees de Brabander, die de vriend was van Cees Homan. Samen woonden ze aan de Ammuntiehof 27 in Den Haag. Cees de Brabander was erg geïnteresseerd in de geschiedenis van Den Haag, maar

De Haagse

STADSDICHTER

Victor R. Meijer • vr.meijer@hotmail.com

Voor de viskar aan de hofvijver

er vloog een meeuw voorbij
en die keek een tel
je weet wel,
met zijn koppie schuin
zo heel eventjes naar mij
ving nog net dat stukkie haring
dat ik gooide
boog af met oogjes vol ijver
scheerde de meeuw over de hofvijver

en met één vleugel linksaf
kwam die meeuw vliegensvlug
met een draai weer terug
dus ik lachend, maar heel laf
deed net of ik weer haring gooide
maar mijn hand was leeg
keerde mijn rug
de meeuw schreeuwde
ik zweeg

hij is overleden in 2013. Als er iemand is die meer informatie kan verschaffen over de persoon van Cees Homan dan is het Maritiem Museum Rotterdam

daarin bijzonder geïnteresseerd. U kunt daarvoor dan contact opnemen met conservator Ron Brand via e-mail: r.brand@maritiemmuseum.nl

Vervolg voorpagina

Scheveningen: met zicht op zee

Helemaal verdwenen is de visserijcultuur gelukkig niet. De visafslag speelt nog steeds een belangrijke rol voor de kustvisserij en de visrestaurants langs de kades doen goede zaken. De haven is voor toeristen en dagjesmensen nu een aantrek-

kelijke plek om te vertoeven en sluit goed aan op de geheel vernieuwde boulevard. Het aantal strandpaviljoens is sterk uitgebreid en door het verbrede strand is er ruimte voor evenementen zoals het Vliegerfestival. Van de Havens tot ver voorbij de

Pier is een fraaie promenade gecreëerd met ruimte voor wandelen en fietsen. Daarmee is een 'natuurlijke' verbinding tot stand gekomen tussen de havens en de badplaats met daar tussenin Scheveningen Dorp.

Scheveningen Bad
Scheveningen Bad is net als de Scheveningse Haven na de Tweede Wereldoorlog sterk veranderd. Aan het begin van de twintigste eeuw waren de chique badhotels als het Kurhaus, Seinpost, Grand Hotel en Hotel des Galeries dominant. Zij werden in de zeventiger jaren op het Kurhaus na allemaal afgebroken. Het heeft heel wat jaren gekost voordat Scheveningen van deze kaalslag was

hersteld. Het is moeilijk voor te stellen dat in de vijftiger jaren nog opera- en balletgezelschappen van naam naar Scheveningen kwamen om voorstellingen te verzorgen, evenals beroemde orkesten en musici. Weinig toeristen komen echter nog naar Scheveningen voor de hoge cultuur of om er hun zomervakantie door te brengen. Verdwenen zijn de bordjes 'Zimmer frei'. De badplaats is nu meer een plek waar kortdurend en luxer wordt verbleven, maar dan wel het hele jaar door. Wat gebleven is, is de sfeer van een badplaats met natuurlijk de ijsalon, de al dan niet verwarmde terrassen en het strandvermaak met het Kurhaus als een vleugje nostalgie. Het uitwaaien op

de boulevard, de Pier of bij de Havenhoofden kan nu makkelijker gecombineerd worden met winkelen of een visje eten. De Palace Promenade, het casino en het grote bioscoopcomplex trekken nu het hele jaar door bezoekers en zijn zeker bij slecht weer voor badgasten een welkom uitje.

Tot slot
Scheveningen Haven en Scheveningen Bad zijn in de loop der jaren sterk veranderd. Zij hebben echter één ding gemeen: de zee. Daarom zal Scheveningen altijd Scheveningen blijven, in welke vorm dan ook.

Ton van der Pijl
tonvanderpijl212@gmail.com

Boulevard met het Kurhaus. Foto uit 2015, Harry van Reeken

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:
Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 60.000 exemplaren gratis af te halen op circa 300 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:
De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen
Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren
Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur
Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs
John Vroom Marcello & Els
Milja de Zwart

Distributie
Hubbel Den Haag

Fotografie
De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving
Brückel Reclame BV

Lezersservice
De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Mijn jeugd in de Johan Gramstraat

Ik wil graag een stuk schrijven over waar ik opgroeide in de Johan Gramstraat, gelegen in het Laakkwartier en wel tussen de Laakkade en de Antheunisstraat. De wijk is gebouwd in de jaren dertig, wat je goed kan zien aan de overhangende dakgoten en glas-in-lood ramen in de smalle bovenramen boven het grote raam. Wij kregen een benedenwoning toegewezen omdat mijn vader zwaar hartpatiënt was. Ik was één jaar oud en mijn broer drieënhalf jaar toen we in de Johan gramstraat kwamen wonen.

Het was een straat met voortuintjes en op de hoeken portiekwoningen. Boven elk benedenhuis waren twee bovenhuizen met nog een zolder-etage. Op drie van de hoeken van de straat was een winkel gevestigd. Op de hoek van de Isingstraat zat de groenteboer Ben en die had een vrachtauto met platte laadbak, een Opel Blits. Daarnaast zat de melkboer Van Dijk. Daar tegenover zat Mink, een elektronicazaak waar onder andere radio's werden gerepareerd. Op de hoek van de Antheunisstraat zat een kapperszaak met zo'n rood-witte stok aan de gevel die schuin naar boven stak. Ik ben er maar één keer geweest, daarna ging ik naar de kapper in de Oudemanstraat.

Indertijd waren er nog geen auto's in de straat, dus konden we lekker spelen. De buurjongens Philip Smit van nr. 76 en Arie Vermunt van nr. 47 hebben in de zomer van 1957 een straatfeest georganiseerd. Dat was op aangeven van een buurman waar steeds de bal in de tuin kwam wat hem erg boos maakte. Tegen Philip zei de buurman: "Ga eens

V.l.n.r. Louis Bierens, Hans Zwolve, Dikkie Modderman, Hans Waltar, Huib Smit, Peter Bierens, Pietje Berman, Wim Berman en vooraan Kees Stuiver

wat nuttigs doen". Dat werd dus het organiseren van een straatfeest. Er woonden veel kinderen in de straat, dus dat was een goed idee. Samen met Adrie Vermunt, die een opleiding deed in de elektronica, hebben ze dat gedaan. De straat werd afgezet met een touw, wat eigenlijk niet mocht, maar dat deerde niet. Er werden spelletjes georganiseerd, zoals hardlopen, koekhappen, zaklopen etc. Iedereen moest verkleed zijn. Adrie zorgde voor de muziek en een microfoon voor het omroepen. Het was een groot succes!

Ieder jaar was er 's winters sneeuw en ijs op de sloot. Er werd niet gestrooid en als er een auto door de straat kwam,

Mijn broer Louis als kok en ik als Charlie Chaplin

Groepsfoto van de verklede kinderen. Zomer 1957

Samen met mijn broer Louis

V.l.n.r. Huib Smid, Jantje Schrijver, Peter Bierens, Hans van Suijdam en Louis Bierens op de hoek van de Isingstraat Johan Gramstraat, voor de groenteboer Ben. We noemden onszelf 'de club van 5'

gingen we erachter hangen; we pakten ons beet bij de bumper - dat kan tegenwoordig niet meer, maar bij de oude auto's zat zo'n verchroomde, stalen bumper waar je je goed aan kon vasthouden. Soms hingen we er met vijf man aan en dat trok die auto niet meer, slipte door en als de chauffeur dan uitstapte, moesten we wel maken dat we wegluchtten. Als er sneeuw lag, wat soms wel wekenlang bleef liggen, maakten we twee heel lange glijbanen op straat. Eén heen en de andere ernaast voor terug. Ze waren dan wel twintig meter lang op den duur. Als het meezat, waren ze er nog de volgende ochtend, of een boze buur had er zout op gestrooid.

We speelden stoeprandje gooien en lijn bal over een touw dat gespannen was vanaf de lantaarnpaal naar de regenpijp bij een huis. Ook speelden we veel verstoppertje en tikkertje. We maakten tenten van een doek dat we aan een hekje van een voortuin vastknoopten. Ook speelden we putjekras, een soort verstoppertje, waarbij één kind zoeker is en de rest zich verstopt. Een grote rioolput op straat is de buut. Je start doordat iemand de bal weg trapt en de zoeker moet deze ophalen en achterstevoeren teruglopen naar de buut. Als diegene die zoeker was van de buutplaats was en je van je verstopplaats naar de buut liep voordat de zoeker er was, dan schopte je de bal weg. Dan moest de zoeker opnieuw teruglopen en tot tien tellen. Zo kon iedereen zich weer verstoppen. Zo ging dat ongeveer.

Wij hadden ook een zogeheten zeepkistkar. Het was

van een onderstel van een kinderwagen gemaakt met een neus erop. Dan kon je met een touw de voorwielen besturen en iemand duwde je dan vooruit. Mijn broer kon heel hard duwen en als we dan de bocht om gingen en er iemand op de stoep liep, was het goed sturen anders reed je die persoon ondersteboven. Er kwamen van lieverlee meer auto's in de straat, maar overdag ging men met de auto naar het werk zodat we alsnog heerlijk konden spelen op straat. Als we aan het voetballen waren en er een politie op de fiets aankwam, werd de bal afgepakt. We zorgden er dan wel voor dat we hard wegliepen met de bal. Wat we ook wel deden was een fakkel maken van oude kranten en deze dan aansteken. Dan liep je hard met de fakkel horizontaal en dan zat er vuur aan de voorkant en veel rook aan de achterkant.

Overigens weet ik nog heel veel namen en adressen op te noemen, maar daarvoor is geen ruimte op deze pagina. Mocht u als lezer interesse hebben om het originele stuk te ontvangen, kan ik u dat per mail opsturen.

Peter Bierens
pbierens@planet.nl
Reacties mogen ook naar Lois Bierens elbi47@gmail.com

Hans Zwolver trekt de slee, 4 januari 1959

IJspret op de Laakkade met vlnr Carla Visser, Henny Polak, Annemiek Schuller en Thea van Suijdam

Deze kinderen moesten achter het touw blijven staan en mochten niet meedoen met het straatfeest

Onze lieve oma

Onze oma was niet alleen een geweldig lieve oma, maar ook een bijzonder sociale persoonlijkheid die altijd voor iedereen klaar stond. Haar start was niet gemakkelijk: geboren in 1880, vroeg haar moeder verloren, pa was scheepstimmerman op een bark (een houten zeil/vrachtboot die uitsluitend op Suriname voer). Uit Suriname heeft hij een vrouw meegenomen, als stiefmoeder voor Wijntje (dat was haar roepnaam).

Met moeite heeft ze de Spaanse griep overleefd, waar veel mensen toentertijd aan overleden. Ze is vroeg getrouwd en kreeg vijf kinderen, vijftien kleinkinderen, 23 achterkleinkinderen en drie achter-achterkleinkinderen. Ze had het niet breed. In het voorjaar zocht ze speelgoed uit voor de kleinkinderen voor het Sint-Nicolaas feest. Dan bracht ze iedere week anderhalve gulden naar de speelgoedwinkel en eind november waren alle cadeautjes afbetaald. Zodra ze hoorde dat er iemand in gezegende was, familie of bekende, dan sloeg ze gelijk aan het breien. Dat breien was een passie waar ze tot diep in de nacht mee bezig was. Als ze in de bus of trein zat te breien, gebeurde het

regelmatig dat ze contact maakte met wildvreemde vrouwen en voordat ze uitstapte gaf ze haar adres, met de mededeling: "stuur maar de maten dan brei ik wel een trui voor je".

Onze ouders hadden helaas geen tijd om met ons op vakantie te gaan in verband met de

Onze lieve oma

Een intiem gesprek tussen oma en haar achterkleinkind

Bijna alle kleinkinderen op bezoek bij oma en opa. De gebreide kleren die de kinderen dragen zijn creaties van oma.

slagerij. Ik was twaalf jaar toen ik voor het eerst op vakantie ging, samen met mijn twee broertjes en een paar neefjes, naar een huisje in Ermelo. Drie weken daarvoor was het nog een onderkomen van zo'n honderd tamme leg eenden. Maar dat vonden wij als stadskinderen helemaal niet erg. We hadden nog nooit een koe, schaaap of geit in levenden lijve gezien en nu kon je ze zelfs aanraken en melk van de koe drinken. Wat hebben wij daar intens van genoten! Twee weken in Ermelo met oma en opa. Voordat oma met ons op vakantie ging, ging ze bij een speelgoedwinkel langs en vertelde ze dat ze met de kleinkinderen op vakantie ging. De winkelier reageerde dat hij dolgraag met zijn zoon

op vakantie zou gaan, maar dat vanwege de zaak helaas niet kon. Nadat mijn oma hoorde dat hij elf jaar was, nodigde ze hem meteen uit om mee te gaan op vakantie!

Een broer van onze moeder was heel anders dan de rest van de familie. Hij was de jongste, had het geluk dat hij had kunnen studeren en niet alleen zijn uiterlijk, maar ook zijn karakter was anders dan van de anderen. Hij had een belangrijke positie bij een groot concern en op zijn verjaardag waren opa en oma niet welkom, want hij vond ze te simpel. Opa was maar een timmerman. Wat hij wel was vergeten was dat opa en oma heel veel bij hebben moeten bij klussen, met thuiswerk, soms

tot diep in de nacht om meneer te kunnen laten studeren. De laatste jaren ging het wat minder met oma en moest ze helaas naar een verzorgingstehuis, waar ze het gelukkig naar haar zin had. Met de hele familie hebben we haar trouw bijna iedere dag opgezocht. Even voor haar overlijden vertelde ze dat toen ze in het ziekenhuis lag voor de geboorte van haar jongste kind, die helaas was overleden. Naast haar lag een vrouw die haar kind niet wenste. Oma heeft toen voorgesteld om de baby's te ruilen, wat ook is geschied. Het is mij toen duidelijk geworden waarom hij anders was dan de anderen van de familie.

Rob van Olphen
robvanolphen@icloud.com

Seniorenhulp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

Senioren-verhuizing
Volledig verzorgd!
Woning-ontruiming
Huur- en koopwoning
Schilder- en kluswerk
Stoffen en behangen
Spoed-oplevering
Binnen 7 dagen leeg

de beste in
VERHUZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhulp Nederland

www.seniorenhulp.com

AUTO HOUTWIJK
sterk in elk merk

45 KM

De veiligste brommobiel
Nu standaard ABS op de Sensation Range

Maak een proefrit:
070 - 329 70 51
Showroom & verkoop:
Zichtenburglaan 76-82

www.autohoutwijk.nl

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

Wilt u zich via een referendum uitspreken voor of tegen de uitbreiding van betaald parkeren?

Scan dan de QR-code en teken het burgerinitiatief!
Bij **10.000 handtekeningen** komt dat referendum er.

www.hartvoordenhaag.nl/burgerinitiatief-uitbreiding-betaald-parkeren

HART VOOR DEN HAAG

Nederlandse Veteranendag voor de twintigste keer

Dit jaar vindt voor de twintigste keer de Nederlandse Veteranendag plaats. Dit feestelijke evenement, waarop erkenning en waardering voor de inzet van de ruim 100.000 Nederlandse veteranen centraal staat, wordt jaarlijks in Den Haag gevierd op de laatste zaterdag van juni, dit jaar dus op 29 juni. Van 9.00 tot 17.00 uur vormt het Malieveld ook dit jaar weer het centrale ontmoetingspunt.

Omdat het Binnenhof vanwege de verbouwingen voorlopig niet beschikbaar is, vindt de officiële opening opnieuw in de Koninklijke Schouwburg plaats en de medaille-uitreiking 's morgens op het Lange Voorhout. Het defilé dat door koning Willem Alexander op de Kneuterdijk wordt afgenomen, is voor velen het hoogtepunt van de dag. Het indrukwekkende en kleurrijke defilé van ongeveer 4.000 veteranen, tientallen muziekkorpsen en historisch en modern militair materieel wordt live door de NOS uitgezonden. Voor de deelnemers is het steeds weer een kippenveldmoment. Samen met medeveteranen genieten van het applaus dat hen tijdens de hele route ten deel valt, komt dan keihard binnen. Veteranen die fysiek niet (meer) in staat zijn mee te marcheren, kunnen een plekje in een van de historische voertuigen aanvragen.

Zelf maakte ik het defilé al meerdere keren van nabij mee vanaf een tribune op het Buitenhof. Een mooie plek met zicht op de veteranen als ze aan de koning voorbijmarcheren. Ook voor dit jaar is weer een tribunekaart voor mij aangevraagd. Voorgaande jaren zat ik met mijn rug naar de Hofvijver voor het ruitersstandbeeld van Willem II. Dat is enige maanden geleden weggehaald om er een uitkijktoren te plaatsen, zodat het publiek de werkzaamheden op het Binnenhof zelf kan volgen. Ik ben benieuwd hoe een en ander dit jaar met de tribunes wordt geregeld.

Entree Malieveld via Baileybrug. Foto: www.veteranendag.nl

In 2023 was de Veteranendag op zaterdag 24 juni. Het was toen een heel zomerse dag met veel fleurige zomerkledij op de tribunes. De organisatie had gezorgd voor extra veel flesjes water en er was ook een grote doos met zonnehoedjes waarvan flink gebruik werd gemaakt. Langzamerhand liepen de tribunes vol. Langs de hele route (vanaf het Malieveld naar de Kneuterdijk en vervolgens via Spui, Kalvermarkt en Prinsessegracht terug) stond inmiddels ook al heel wat publiek achter de dranghekken.

Om 13.00 uur waren in de verte al de eerste vliegtuigen en helikopters hoorbaar die deel uitmaakten van het luchtdefilé, dat aan het gronddefilé voorafgaat. Het defilé wordt samengesteld uit zo'n 120 verschillende detachementen van veteranen die meelopen in verschillende verbanden: bijvoorbeeld dezelf-

Meerijden in historisch legervoertuig. Foto: www.veteranendag.nl

de missie, hetzelfde regiment of uit dezelfde periode. Veteranen die nog in actieve dienst zijn, dragen het militaire tenue. Van de verschillende reünie-

verenigingen dragen de oudere veteranen veelal het speciale veteranenkostuum, jongeren vaak dezelfde kleur sweatshirt of T-shirt met speciale opdruk en een nette spijkerbroek. Natuurlijk mag de gekleurde baret nergens ontbreken! Alle vete-

detachementen veteranen vertegenwoordigd. Ze werden voorafgegaan door drie bielemannen en enige marketensters, een folkloristisch overblijfsel uit de vroeg negentiende-eeuwse legers. Daar liepen altijd enige bielemannen (bijlmannen) aan het hoofd van een marscolonne. Deze mannen (altijd met zware baard) waren voorzien van een kolbak, leren voorschoot en een bijl met lange steel om eventuele hindernissen uit de weg te ruimen. Tot de tradities behoort het zingen van het Mineurslied bij het passeren van Zijne Majesteit.

“Van de verschillende reünieverenigingen dragen de oudere veteranen veelal het speciale veteranenkostuum.”

ranen lopen mee waar zij zich betrokken bij voelen. Veteranen die niet aangesloten zijn bij een veteranenorganisatie kunnen zich overigens ook individueel aanmelden.

In 2023 bestond de militaire traditie van het regiment Genietroepen 275 jaar, de oudste van alle krijgsmachtonderdelen. Vanwege het jubileum was het regiment dit jaar zelfs met drie

Vlak bij me zat een jongetje op de tribune met een grote militaire baret op. Waarschijnlijk zal zijn vader of moeder tot een van de zeventig veteranen behoord hebben die 's morgens een herinneringsmedaille aan hun missie kregen opgespeld. Dat heeft veel indruk op hem gemaakt, want dat jochie heeft tijdens het hele defilé voor de tribune staan salueren bij elk passerend detachement. Voor de NOS-reporter

die hem een kort interview wilde afnemen, had hij eigenlijk geen tijd, er kwam immers alweer een nieuwe groep aan die hij moest begroeten! Ik neem aan dat veel tv-kijkers er, net als ik, met vertederding naar hebben gekeken.

Vanaf de tribune kreeg ik ook een indruk van het maken van de reportages voor de tv. Er wordt heel wat afgesjouwd met vaak zware apparatuur. In de buurt van de koning natuurlijk meerdere rijdende camera's, maar er liepen ook journalisten die gevolgd werden door een snoerendrager met oprolbare snoeren. Toen ik me voor de aanvang van het defilé omgedraaid had om de achttien historische en moderne vliegtuigen en helikopters van het luchtdefilé te zien aankomen, stak boven de bomen op de Vijverberg het bakje van een hijskraan uit om overzichtsoptnames van bovenaf te nemen.

De terugkerende detachementen marcheerden over een baileybrug tot aan het hoofdpodium op het Malieveld, waar de veteranen met muziek werden binnengehaald. Daarna werd elke groep ontbonden. In afwachting van de detachementen die nog binnen moesten komen, was het tijd voor een welverdiend hapje en drankje op het gezellige muziekplein. De toeschouwers die natuurlijk nog tot het eind van het defilé op de tribunes bleven, kwamen pas na het vertrek van de koning ook naar het Malieveld.

Bonnie Spaans-Barkmeijer
bonniespa@telfort.nl

Terugkomst defilerend detachement op Malieveld. Foto: www.veteranendag.nl

Detachment Ver.Ned. NW Guinea militairen 1945-1962

Kantoorboekhandel J. ten Wolde jr. a

Aan de Fahrenheitstraat in Den Haag had mijn opa, Jan ten Wolde jr., een kantoorboekhandel. Mijn opa was op 29 april 1879 geboren te Smilde, Drenthe. Zijn ouders waren Jan Koene ten Wolde en Annechien Kramer. Jan Koene was turfschipper. Hoe mijn opa in Den Haag terecht kwam weet ik niet, mogelijk via militaire dienst en daaropvolgende mobilisatie tijdens de Eerste Wereldoorlog. Van beroep was hij typograaf. Hij trad in 1905 in het huwelijk met Hendrika P.M.B. Minderman. Zij trouwden in de Oosterkerk aan de Zuid-Oost Buitensingel in Den Haag.

Aan het Westeinde 188 had mijn opa Jan ten Wolde een elektrische drukkerij. Tevens was het een winkeltje in kantoorbehoeften, speelgoed en galanterieën. Om redenen die mij niet precies bekend zijn, verlieten mijn grootouders het Westeinde. Zij moesten opnieuw beginnen en namen de christelijke kantoorboekhandel aan de Fahrenheitstraat 729 over.

Het gezin Ten Wolde telde naast mijn moeder Annie nog de broers Jan en Jo en de zussen Stien en Ite. Jan trouwde met Sjaan; Jo met Frouk Eisenga. De zus Stien werd gevonden door Jan Fidler uit Kampen en Ite werd verbonden met Jaap de Jong uit Scheve-

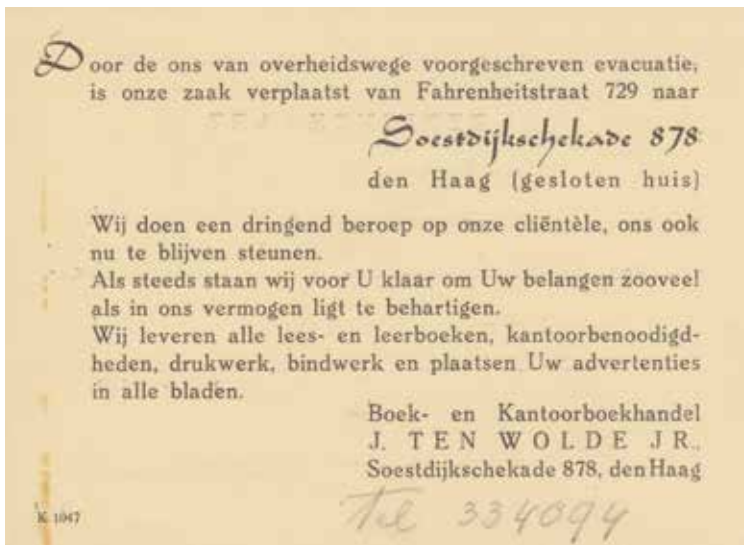
Hier was ik zes maanden oud

ningen. Mijn moeder Annie of An, officieel Annechien, kreeg verkering met Marius Zondag uit Geldermalsen. Hij werkte als volontair bij de groentewinkel Van Soelen aan de Fahrenheitstraat. Annie en Marius verloofden zich op 12 juli 1938.

Marius, net 23 jaar, vervulde zijn dienstplicht toen de oorlog op 10 mei 1940 uit brak. Hij was ingedeeld bij het in 1938/39 opgerichte regiment Huzaren motorrijders. Een strategisch doel van de Duitsers was de residentie: de regering en de koninklijke familie. Bij deze strijd was mijn vader Marius betrokken en in de strijd werd hij gewond. Zijn maat die naast hem in het zijspan de mitrailleur bediende, werd dodelijk getroffen. Dit voorval heeft mijn vader nooit meer losgelaten.

Huzaren motorrijder met mijn vader aan het stuur

Verplaatsen van de winkel naar de Soestdijksekade

Tijdens de bezetting luisterde opa bij een klant van de winkel naar Radio Oranje. De Duitsers hadden dit verboden. Helaas werden zij verraden en in het Oranjehotel te Scheveningen gevangengezet. Later werden zij overgebracht naar een gevangenis in Duitsland.

Er kwam een bericht dat Annie, mijn moeder, naar Duitsland zou moeten om voor de kost van haar vader te gaan werken. Om dat te voorkomen besloten Annie en Marius te trouwen. Ze waren immers al sinds 12 juli 1938 verloofd. Vanwege het huwelijk van zijn dochter mocht opa gelukkig een week verlof uit de gevangenis om bij het trouwen aanwezig te zijn.

Ondertussen werkten de Duitsers aan een anti tankwal ter verdediging vanuit zee. Voor het graven van een tankgracht evenwijdig aan de Noordzeekust werden vele huizen afgebroken. Ook voor de boekhandel J. ten Wolde aan de Fahrenheitstraat kwam 2 december 1942 een ontruimingsbevel, maar waar ga je met de winkel inventaris zo gauw naar toe?

Marius en Annie trouwden op 25 november 1942. Nu zij woonruimte nodig hadden, werd een eerste etage portiekwoning met vier kamers toegewezen

aan de Soestdijksekade 878. Dit met als voorwaarde dat de boekhandel daarheen verplaatst zou worden. Zo werd de woning gedeeld met opa, oma en jongere zus Ite, terwijl de grote achterkamer als boekhandel werd ingericht. Onderaan het portiek werd een emailen bord aan de muur bevestigd: 'J. ten Wolde jr. Boekhandel Nr. 878'.

Tijdens de afwezigheid van opa beheerden Annie en haar broer Jo de boekhandel. Uit erkentelijkheid hiervoor kregen zij in september 1946 een tweedelig Bijbels handboek bij de Bijbel.

Vanwege het gewond raken en het sneuvelen van mijn vaders maat, was het niet verwonderlijk dat mijn vader zeer gemotiveerd was in het verzet. De Boekhandel en de Soestdijksekade hebben hierin een zekere rol gespeeld. Contacten werden gelegd en een doorgang naar veilige plaats geregeld. Helaas zijn veel verhalen nooit verteld.

Als illustratie het verhaal van een klant met een hond in de boekwinkel. Terwijl de klant wat rondkijkt en boeken inziet, aait mijn vader de hond. Onderwijl neemt hij een briefje weg dat onder de halsband verborgen was. Kort na het vertrek van de klant ging mijn vader 'even weg om sigaretten te kopen'. Pas na enkele dagen komt hij thuis. Hij zwijgt en kan uit veiligheid niets vertellen. Al die tijd zat mijn moeder in onzekerheid of ze hem weer zal zien.

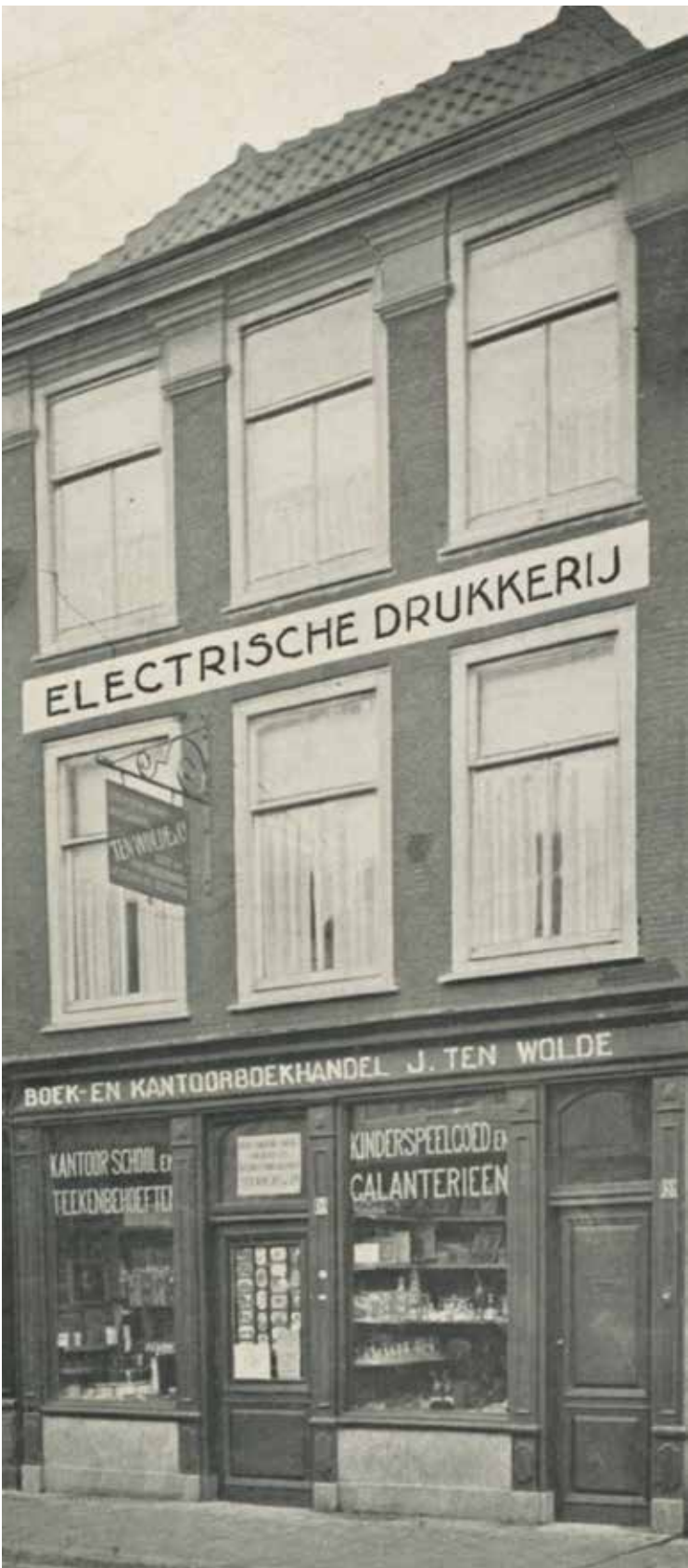

Motor huzaren oefenen (1940) vlak voor de oorlog. Aan het stuur mijn vader Marius Zondag.

an de Fahrenheitstraat

Boekhandel J. ten Wolde jr. De dames zijn lte, de thuiswonende dochter en een vriendin.

Opa Ten Wolde had een drukkerij in Westeinde 729. Daar is mijn moeder geboren.

nabijgelegen Bavinschool werden geleverd.

Het echtpaar ten Wolde beleefde nog hun vijftigjarig huwelijksjubileum, waarvan in de krant uitgebreid verslag werd gedaan met een mooie foto (die ik helaas niet meer heb kunnen achterhalen). Op 29 maart 1956 is oma ten Wolde overleden. Opa heeft kort daarna de winkel, waar het niet meer zo goed

mee ging, afgestoten. Zijn laatste jaren woonde hij in bij Jo en Froukje die aan de Hoenderlostraat een dubbel bovenhuis hadden. Daar is hij tot het laatst toe liefdevol verzorgd geweest.

Jaap Zondag
jpzndg@gmail.com

Opmerkingen, correcties en aanvullingen op mijn schrijven zijn van harte welkom.

Ruïne van de boekwinkel van opa Ten Wolde, Fahrenheitstraat 729

BOEK- EN KANTOORBOEKHANDEL

J. ten Wolde Jr.

SOESTDIJCSKEKADE 878
TELEFOON 33 40 94
voorheen | Fahrenheitstraat 729

Wij vestigen gaarne uw aandacht op onze

Boek- en Kantoorboekhandel

Door de evacuatie werden wij genoodzaakt onze winkel op een eerste étage in te richten, maar zijn toch in staat U goed te bedienen.

Levering van alle school-, studie- en leesboeken, drukwerk, bindwerk, plaatsing van advertenties in en abonnementen op alle dagbladen en tijdschriften

Schrijfbehoeften, ansichtkaarten, postzegels, closetpapier, enz., uit voorraad leverbaar.

Komt U eens bij ons aan of belt U even onder nr. **334094** en wij bezorgen spoedig het bestelde

Uw tevredenheid is onze reclame!

Bekendmaking van de verhuizing aan klanten

Een ander fragment is wel bekend geworden. Een joodse vrouw was om de hoek in de Staverdenstraat ondergedoken. Op een avond werd daar aangebeld. De vrouw schrok daar zo hevig van, dat zij een hartstilstand kreeg en dood neer viel. Gelukkig stonden er geen Duitsers voor de deur, maar de joodse vrouw moest daar wel weg. Mijn vader heeft haar midden in de nacht, gewikkeld in een kleed, op een fiets weggebracht.

Mijn opa was betrokken bij de illegale pers tijdens de Tweede Wereldoorlog en bij de uitgave

van de Nieuwe Haagsche Courant (NHC) als een verzetskrant in Den Haag. Opgericht door Willem H. Nagel, een Nederland-

se journalist en politicus. Na de oorlog werd de krant voortgezet als een reguliere regionale krant. Het eigendom van de krant is in de loop der jaren verschillende keren veranderd. De krant werd uiteindelijk in 1996 samengevoegd met het Algemeen Dagblad.

De boekhandel kon niet in het bovenhuis blijven en verhuisde uiteindelijk terug naar de Fahrenheitstraat. Ditmaal naar nummer 608 (thans een juwelier). Daar is het voor velen een vertrouwd adres geweest. Zowel als kantoor-boekhandel, als ook voor Bijbels en kerkelijke boeken en het was betrokken bij de uitgave van een Kerkblad. Ook de schoolboeken voor de

Ontruimingsbevel winkel

De wandelclub van ome Henk

Ik weet niet waarom mijn oudere (half)broer Carol lid werd van de wandelclub van ome Henk begin zestiger jaren. Hij moet zo'n zeventien jaar zijn geweest toen hij voor een tijdje bij ons thuis in Den Haag kwam wonen, want meestal woonde hij met zijn moeder en oudere broer in Utrecht. Het moet best een moeilijke tijd voor hem geweest zijn, niet alleen om naar een andere stad te verhuizen maar ook verdeeld te worden tussen twee families. Ook voor ons thuis was het aanpassen; wij waren al met zijn zessen, pa en ma, twee zusjes, mijn broertje en ik in onze kleine drie slaapkamerflat in Morgenstond.

Zoals eerder gezegd, weet ik niet goed waarom Carol lid was geworden van de wandelclub. Was het voor de camaraderie en gezelligheid of was het misschien om meisjes te ontmoeten? Natuurlijk kan het ook de voor de hand liggende reden zijn geweest dat hij gewoon van wandelen hield! Ik heb nooit de kans gehad om hem dat te vragen; onze paden werden gescheiden tussen twee werelddelen aan het eind van de jaren zeventig: hij in Europa en ik in Noord-Amerika. Helaas is Carol in juni 2020 in Duitsland overleden.

Maar toen, in die vroege lente, nu alweer zo lang geleden, heeft hij ons - mijn zus Marijke en mijzelf - een paar keer meegenomen naar het clubhuis van de wandelvereniging van ome Henk. Alhoewel mijn zus en ik nooit echt leden van de club zijn geworden, mochten we toch van ome Henk een paar keer meewandelen. Het clubhuis was een voormalige kruidenierszaak, als ik me goed herinner gelegen ergens bij de Jacob Marisstraat en de Parallelweg. Het was gezellig ingericht, her en der stonden wat stoelen en de tafels waren bekleed met dikke Brabantse tafelkleedjes. Tegen een van de muren stond een grote glazen kast waarin vele glanzende trofeeën waren uitgesteld. Ook hingen er medailles, lintjes en vaantjes in, allemaal stap voor stap bij elkaar gelopen door de leden van de wandelclub.

Jacob Marisstraat, waar het clubhuis naar mijn weten gevestigd was in een kruidenierszaak. Foto: H. de Ruiter, Haags Gemeentearchief

Kijkduin, waar we bij een friettent verzamelden voor de Duinenmars. Foto: P.G. Kempff, Haags Gemeentearchief

Ome Henk was een grote, beetje gezette man, met een vriendelijk gezicht. Hij moet ergens in de veertig of vijftig geweest zijn (in mijn jongensogen was iedereen boven de dertig natuurlijk oud). Hij had weelderig, dik grijsblond haar. Groot of klein, hij had altijd tijd om een vriendelijk, bemoedigend gesprekje met je te hebben, meestal over wandelen en hoe gezond het was. Er lagen wat bordspelletjes en stripverhalen opgestapeld in een boekenkastje om ons, de jongere wandelaars, ook op regenachtige dagen bezig te houden. Achterin die voormalige winkelruimte stond een kleine bar waar je voor een paar kwartjes van ome Henk of tante Nel een kopje koffie, Chocomel, frisdrank of koekjes kon kopen. Als ome Henk dan leunend tegen de bar wat sterkers aan het inschenken was voor de wat oudere leden van de club en er wat gelach opsteeg, was de gezelligheid compleet!

Maar... er moest natuurlijk wel gewandeld worden! Een van die tochten was de Duinenmars, waar je je kon inschrijven voor de 5 of 10 kilometer wandeling. Carol zei dat als we de 10 km liepen, we er een mooie medaille voor zouden krijgen en dat er voor

“Het was heerlijk om jezelf te verliezen, wandelend in die mooie natuur, een soort van Zen-belevenis.”

de 5 km alleen maar een lintje werd uitgereikt. Met z'n drietjes gingen we met de bus naar Kijkduin, waar we bij het eindpunt zouden verzamelen bij een friettent. Ome Henk en de rest van de wandelclub stonden al te wachten. Een voor april redelijk warm briesje bracht een mengeling van zilte zeelucht en de sterke geur van zonnebrandolie in onze richting. Een geur die ik nu zelfs na al die jaren nog af en toe voor de geest kan halen.

We hadden de eerste paar honderd meter achter de rug toen tante Nel begon te zingen: “De pahahaden op, de lahahanen in vooruit met flinken pas.” De hele groep viel in “met stralend oog en blij van zin”. De stemming zat er daarmee gelijk goed in en op het ritme van het liedje gingen we marcherend de duinen in. Er waren natuurlijk vele andere wandelclubs die meeliepen en

Duinenmars in 1978. Foto: R. de Hilster, Haags Gemeentearchief

het was een geweldig gezicht om al die wandelaars als een slingerende draad over de duinenpaden in de verte te zien verdwijnen. Het was heerlijk om jezelf te verliezen, wandelend in die mooie natuur, een soort van Zen-belevenis. Halverwege de tocht werd er gestopt om iedereen de gelegenheid te geven even uit te blazen. Carol had een thermosfles met koude limonade, een paar sneetjes brood met kaas en een

de gezelligheid van het oude clubhuis bij de Hoefkade. In de herfstvakantie hebben we nog een tochtje meegelopen in het Haagse Bos, maar dat was het wel.

De laatste tocht met de wandelclub was de oliebollentocht op Nieuwjaarsdag. In tegenstelling tot alle andere tochten werd op deze tocht niet gewandeld, maar we werden in een luxe touring bus rondgereden en gingen langs bij leden van de wandelclub die dan heel trots de bus in kwamen met schalen vol met hun eigen gebakken (overgebleven van de avond ervoor) oliebollen en appel-flappen.

Eerst was het heerlijk smullen geblazen, maar naarmate de busrit langer en langer duurde, werd de kwaliteit van de nu een dag oude, in olie druipende gebakken lekkernijen er niet beter van. De koude en kleffe oliebollen werden met minder en minder enthousiasme door de aan boord reizende clubleden ontvangen. Het was allemaal goed bedoeld, maar aan het einde van de rit konden velen van ons geen appelflap meer zien.

Nu, jaren later, begrijp ik waarom er het hele jaar door zoveel gewandeld moest worden want al die appelflappen moesten ervan af worden gewandeld om plaats te maken voor de volgende oliebollentocht met de wandelclub van ome Henk.

Alex Verpoort
alextheague@gmail.com

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Fiat 125

U weet dat ik een liefhebber ben van het Italiaanse product. En een van de superfraaie Fiats eind jaren zestig was de Fiat 125. Een periode van het vierkante design en deze 125 was daar een mooi voorbeeld van. Als ik aan de Fiat 125 denk, schiet mij direct de donkerblauwe van de ouders van mijn klasgenote Emilie Dane te binnen.

Mooie meid trouwens. Roze lippenstift, lichtblauwe angora trui en een grijze minirok, als ik het mij nog goed herinner. Haar zuster was Nederlands kampioene waterskiën en het familiebedrijf heette Dane's Aquasport. Waarom vertel ik dit? Omdat Emilie's moeder ons in hun Fiat 125 naar een school bracht waar wij beiden examen moesten doen. En ja, wij zijn allebei geslaagd. Maar terug naar

de Fiat. Een fraai, zoals gezegd, vierkantachtig model met veel beschaafd chroom. Fraaie, recht-hoekige grille met aan elke kant twee vierkante koplampen. Een enorm verkoopssucces is hij nooit geworden, maar dat is Fiat eigen. Zij zijn heer en meester in het produceren van kleine modellen en zodra ze groter worden, dalen de verkoopcijfers, maar dat zegt niets over de schoonheid van het model, want die waren altijd top.

De 125 werd in 1967 geïntroduceerd en in totaal werden er 603.870 exemplaren van geproduceerd. In 1967 stond dit model voor 8.599 gulden in de prijslijst. Onder de motorkap lag een vier cilinder benzinemotor met 1608 cc en 100 pk met een topsnelheid van 160 kilometer. Opvallend was de wat hoge zit achter het fors omhoogstekende stuur. Mooi dashboard. Zeer comfortabele stoelen, waarbij

het zitvlak, typisch Italiaans, redelijk kort was. Ik kan mij nog goed het rugleuningverstel-systeem herinneren. Zo slim! Onderaan de stoel een ronde knop. Als je hem omhoog trok, veerde de rugleuning tegen je rug en kon je hem zo in de gewenste stand zetten. Om de stand te verfijnen kon je de ronde knop draaien. Doordacht hè? Het dashboard zag er heel luxe uit. Contactslot links onder het stuur

en de versnellingspook was mooi omvat door een leerogende hoes. Alles in deze Fiat was gericht op comfort en luxe. Rijden in de 125 was dan ook een genoegen. Vooral omdat, zoals elke Fiat, hij je van nature opzweepte tot een sportief rijgedrag met de merkbare wens om flink in de toeren gereden te worden. Achterin zat je ook heel comfortabel en de vierkante achterkant bood royale ruimte voor de bagage. Afgezien van de diverse logo's op de auto vond Fiat het in die tijd ook nog nodig om het Fiat-logo als transparante sticker midden onderaan de achterraut te plakken. Jammer dat je dit model bijna nooit meer op de weg ziet, maar de herinnering blijft. Ook die aan Emilie.

John Vroom
johnvroom@planet.nl

HAAGSE KWESTIES

Idee voor een Haagse kwestie?
Mail naar Milja de Zwart: milja@xs4all.nl

Hagenaars vinden Brussel best belangrijk

Op donderdag 6 juni ging Nederland als eerste lidstaat van de Europese Unie stemmen voor het Europees parlement. ‘Hoge’ opkomst, landelijk: 46,8% van de stemgerechtigden maakte een hokje rood. Ik was een van die stemmers. Maar nu kijk ik voorbij het rode potlood en zet ik mijn Haagse bril op om te zien hoe ‘Brussel’ het deed in de Hofstad.

Ik zoom eerst in, op de Hagenaars die naar Brussel gaan omdat wij ze hebben verkozen als Europarlementariër. Het zijn er maar 4 van de 31 - maar dat is al meer dan in de afgelopen vijf jaar. Het gaat om Marit Maij (GroenLinks/PvdA), Malik Azmani (VVD), Gerben-Jan Gebrandy (D66) en Sebastian Kruis (PVV).

Grappig is dat twee van deze vier Hagenaars telgen zijn uit een politiek geslacht. Marit Maij (1972) is dochter van CDA-politica Hanja Maij, die van 1989 tot 1994 minister van Verkeer en Waterstaat was in het kabinet-Lubbers III, waarin CDA en PvdA zaten. Maar belangrijker is dat Hanja Maij zowel voor als na haar ministerschap Europarlementariër was. In totaal maakte ze in die functie negentien dienstjaren. Vanaf 1994 medegeassisteerd in dat werk door Marit, die na haar studie politicologie voor de Europese CDA-delegatie ging werken - al was ze lid van de PvdA.

Kleine Churchill
Gerben-Jan Gerbrandy (1967) mag zichzelf Hagenees noemen, maar heeft Friese roots.

Bekend in Brussel
Gerbrandy-telg Gerben-Jan was van 2009 tot 2019 Europarlementariër. Hij kent dus net als Marit Maij de weg in Brussel al. Sterker, van 1994 tot 1996 moeten hun paden elkaar meermaals gekruist hebben. Want terwijl Maij assistent van de CDA-delegatie was, werd Gerbrandy medewerker van D66-Europarlementariër (en Hagenaar) Doeke Eisma. Ook VVD'er Malik Azmani (1976) zal zich in Brussel geen kat in een vreemd pakhuis voelen. Hij zit al sinds 2019 in het Europarlement. Sebastian Kruis (1991) van de PVV heeft als enige Hagenaar in de nieuwe Europese delegatie géén voetstappen liggen in Brussel. Kruis' politieke profiel is nu vooral Haags: hij is fractievoorzitter in de Haagse gemeenteraad en daarnaast persvoorlichter van de Tweede Kamerfractie.

Den Haag versus Nederland
Tijd om uit te zoomen: hoe stemde Den Haag in vergelijking met de landelijke uitslag? Allereerst was de opkomst in

Den Haag met 40,4% van de stemgerechtigden flink lager dan landelijk (46,8%). Vervolgens stemden de Haagse kiezers meer dan landelijk gemiddeld op GroenLinks/PvdA, VVD, D66, Volt, Partij voor de Dieren en ook Forum voor Democratie en de SP (die beide geen zetel behaalden). (Veel) slechter dan landelijk presteerden PVV, NSC, BBB en alle confessionele partijen: CDA, ChristenUnie en SGP.

Ton Elias
Mijn conclusie: lag het aan de Haagse kiezer, had het extra-parlementaire kabinet van PVV, VVD, NSC en BBB dat aantreedt minder poot aan de grond gekregen in Europa. Maar wat zegt dat? Ik zie het zo. De Haagse kiezers vinden Europa over het algemeen best belangrijk. Klinkt dat bekend in de oren? Klopt. Het is de (vaak bespottte) slogan die oud-journalist, oud-VVD-Kamerlid én Hagenaar Ton Elias twintig jaar geleden verzon voor een Postbus 51-campagne pro-Europa.

Milja de Zwart

ZOMERCURSUSSEN

BIJ VOLKSUNIVERSITEIT DEN HAAG

en Lezingen

Korte intensieve cursussen
Laagdrempelig en betaalbaar
Verschillende locaties in Den Haag

TALEN, CREATIEF & PERSOONLIJKE GROEI

QR code: [QR code]

Facebook, LinkedIn, Instagram icons

De mooiste busreizen

Gewoon perfect geregeld.

Drielandenreis 10-daagse busreis	reiscode: ebna02	vanaf p.p. 949
Schotse Hooglanden 10-daagse busreis	reiscode: eegb304	vanaf p.p. 999
Relaxen aan het Meer van Levico 10-daagse busreis	reiscode: eblev04	vanaf p.p. 1039
Vorstendom Andorra 10-daagse busreis	reiscode: ebsod03	vanaf p.p. 1171
De mooiste Alpentoppen van Zwitserland 10-daagse busreis	reiscode: ebmei01	vanaf p.p. 1399
Het mooiste van Noorwegen 12-daagse busreis	reiscode: eeno306	vanaf p.p. 1899

Alle vanafprijzen zijn inclusief reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR-bijdrage

www.dejongintra.nl/busreizen
Bel 0180 - 457 803
of ga naar uw ANVR-Reisbureau

de Jong Intra vakanties

Op 9 en 23 juli komen wij uit met onze zomeredities. Vol met leuke verhalen, activiteiten en puzzels.

In de maand augustus komen wij 1x uit op 20 augustus.

Wij wensen u alvast veel leesplezier!

- MAAIKE WEERWAG -

Persoonlijk & laagdrempelig

www.oktober-uitvaart.nl

oktober uitvaartzorg
06 55 17 26 83

VLOOIENMARKT

Prins Bernhardlaan, Voorburg
Zondag 7 juli

Verkoop van tweedehands goederen
Krrr € 35,00 • Hkkr € 40,00 • Grpl vanaf € 20,00
Standhouders welkom vanaf 8.00 uur
Bezoekers welkom vanaf 10.00 uur

Boeken bel 06-5058 3127
Of vul het contactformulier in op
www.beukers-evenementen.com

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

GRATIS TAXATIEDAGEN
Elke woensdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur

Elke WOENSDAG: munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten
Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? Moeten we die oude bankbiljetten inleveren?

Elke DONDERDAG: goud, zilver, sieraden, kunst, antiek, militaria en Pokémonkaarten
In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? Hebben die oude onderscheidingen en militaire spullen nog waarde? Zijn Pokémonkaarten interessant?

U bent niet de enige met vragen over stukken die bij u thuis liggen. Om hier een antwoord op te krijgen organiseert **Heritage Auctions Europe** deze open inloopdagen van 10.00 tot 16.00 uur. Bezoek ons op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie met een kopje koffie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: **030-6063944** en www.ha-europe.com. Bel ons ook even als u meerdere zaken (bv. munten en sieraden) op 1 dag wil combineren. Tot ziens in IJsselstein!

Openstelling de Nieuwe Kerk

De Nieuwe Kerk is deze zomer wekelijks te bezichtigen op woensdag van 12.00 tot 15.00 uur. Laat deze bijzondere plek je betoveren en aanschouw een van de meest bijzondere operationele orgels van Nederland. De Nieuwe Kerk is opgericht in 1656 en is een van de oudste gebouwen in de Haagse binnenstad en tevens een Rijksmonument. Door haar rijke historie, indrukwekkende architectuur en fraaie ligging is de kerk met recht een van de mooiste plekken van de stad te noemen. De Nieuwe Kerk behoort tot de Top 100 der Nederlandse UNESCO-monumenten en wordt daarin in één adem genoemd tussen locaties als het Rijksmuseum, Huis ten Bosch en Paleis op de Dam. De Nieuwe Kerk werd in 1649-1656 gebouwd nadat de Grote Kerk te klein was geworden. De kerk lag voor de demping van de grachten op een eiland tussen het Spui, de Rotterdamse Veerkade, Amsterdamse Veerkade, Stille Veerkade, Paviljoensgracht en St. Antonisburgwal (de huidige Gedempte Gracht).

Wanneer & waar: iedere woensdag (t/m 15 juli), 12.00-15.00u, Nieuwe Kerk, Spui

Rondleiding 125 Jaar De Stad van Vrede en Recht

Ontdek Den Haag als de stad van vrede en recht met gids Martin Born, Manager Internationale Relaties bij Gemeente Den Haag. In 1899 was Den Haag even het middelpunt van de belangstelling. Vertegenwoordigers van de 26 belangrijkste landen op dat moment kwamen samen in Den Haag om afspraken te maken hoe toekomstige conflicten voortaan op een vreedzame manier opgelost konden worden. Dit evenement heeft ervoor gezorgd dat Den Haag in de jaren daarna langzaam maar zeker veranderde in de internationale stad van Vrede & Recht die zij vandaag de dag is. Tijdens de rondleiding die speciaal van het 125-jarig jubileum van de vredesconferentie is gemaakt, word je langs diverse locaties geleid waar de delegatieleden toen verbleven en andere belangrijke historische plekken in Den Haag. Ook krijg je te horen wat de eerste Haagse Vredesconferentie precies inhield en wat de resultaten waren. De rondleiding is gratis, maar je dient wel te reserveren.

Wanneer & waar: vr 28 (10-11.00u) & za 29 juni (14-15.00u). De rondleiding start bij het stadhuis van Den Haag (Spui 70)
Meer info via denhaag.com

Zuiderpark Vakantiepark terug voor 4e jaar op rij!

De feestelijke kick-off van Zuiderpark Vakantiepark start op maandag 15 juli. Het Vakantiepark is al drie jaar op rij een succes! Iedere zomer is er zes weken lang gedurende de hele zomervakantie een steeds wisselend programma. Voor het ultieme vakantiegevoel kom je naar het Zuiderparktheater. Het theaterreiland wordt omgetoverd tot een festivalterrein met kinderknutseltuin, koffiebar, parkbieb, voorstellingen, workshops en onverwachte en bijzondere optredens. Er is iedere dinsdag, woensdag en donderdag iets te beleven. Dit jaar is er elke **donderdagmiddag** een voorstelling in het theater.

Daarnaast kan iedereen altijd komen spelen op het vlot, een potje pingpongen, optreden op de platte kar, luieren in de hangmat en nog veel meer. De 'je-ziet-ter-plekke-wat-er-te-doen-is' dagplanning is laagdrempelig, relaxt en uitnodigend voor alle leeftijden. Allemaal op een onbevoond eiland in de stad. Het wordt weer een topzomer!

Wanneer & waar: 15 juli t/m 22 aug, Henriëtte Roland Holstweg 100
Voor meer informatie: zuiderparktheater.nl/vakantiepark

Een echt familiebedrijf!
We zijn gaan eten bij Buza aan het Valkenbosplein 10, schuin tegenover een van de oudste en bekendste vishandels van Den Haag; vishandel Rog die dit jaar zijn honderdste (!) verjaardag viert. Buza is een echt familiebedrijf van de Moldavische broers Alex en Iulian. Buza betekent lip, hoewel translate er wang van maakt. Moldavië is een echt wijnland, maar liefst 10% van het oppervlak bestaat uit wijngaarden. Dit dateert uit de tijd van de Sovjet-Unie waar toentertijd vrijwel de volledige productie naartoe ging. Dit is nu natuurlijk anders, de Moldavische wijnen krijgen meer en

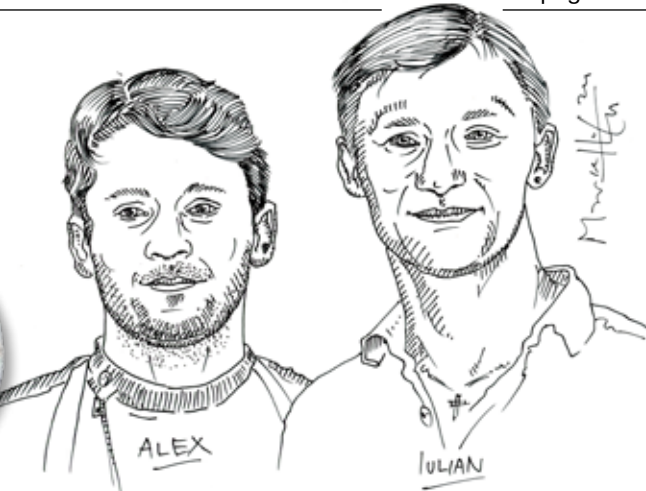
Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is Restaurant Buza

meer bekendheid. En terecht, zoals we tijdens het eten zullen ontdekken.

Gezonde wijn...
Zoals gebruikelijk kiezen we voor het Chef's Menu, een vijfgangen verrassingsmenu, zodat we een goede indruk van de keuken kunnen krijgen. Maar eerst moeten we kiezen uit twee verschillende soorten Pinot Noir, onze favoriete wijn en volgens experts goed voor je hart, je cholesterol en zelfs de gezondheid van je hersenen. Marcello kiest de op hout gerijpte versie met net iets meer smaak dan je gewend bent. Els neemt een prikje en dat blijkt een blend van chardonnay en... pinot noir. Beide bijzonder en zeer smaakvol.

Verrassend en heel erg lekker!
We beginnen met een oestertje met klein pepertje en een lekker frisse dressing. Als tweede gerecht - allemaal shared dining - komt de Burrata Salad (de kaart

is in het Engels) op tafel. Een prachtig bord salade met daarop Iberico ham en burrata met rode peperkorreltjes en wat olijfolie. Gaat schoon op want het is echt voortreffelijk. Het volgende gerechtje is Tiradito, sockeye zalm (een wilde zalms-oort uit Alaska) met een sesam dressing met uitjes en wat chili. Alweer perfect. Dan komt de Cotoletta alla Milanese, een vegetarisch gerecht. Een goed gepaneerde en gebakken halve aubergine in een sausje van gereduceerde tomaatjes, met aioli en alweer die kleine peperkorreltjes. Een heel mooi gerecht en fantastisch op smaak. Het houdt niet op, we krijgen de pasta van de dag. Een huisgemaakte pasta met een ragout van kalfsvlees en parmezaanse kaas. We sluiten af met het dessert Lemon Tartelette, een citroenschuimtaartje met verse aarbeien en blauwe bessen. We spreken voor onze

recensies altijd de spraakrecorder op de telefoon in en bij het afluisteren hebben we Marcello nog nooit zo vaak "fucking lekker" horen zeggen. We gaan zeker terug met vrienden om de hele kaart uit te proberen.

Ga snel voordat heel Den Haag het weet
Broer Alex is de kok en broer Iulian is de man van de wijn. Iulian heeft voor Buza een wijnkaart samengesteld met alleen Modavische wijnen. We hebben er verschillende geproefd en uitgebreide en enthousiaste uitleg gekregen. De wijn is ook gewoon te koop om mee te nemen naar huis. Buza is een bijzonder restaurant met eten en drinken van hoge kwaliteit. Zeg maar 'fine dining' maar dan wel in een

relaxte en ontspannen setting en heel betaalbaar... En, oh ja, ook voor ontbijt (!) en lunch. Met mooi weer is er een groot terras. Ga er snel heen voordat heel Den Haag dit weet.

Wil je ook een recensie van je restaurant of heb je een tip voor ons? Stuur dan een mailtje naar info@marcellos.nl

Op een rijtje
BUZA, Valkenbosplein 10
06 4060 6343 | 070 363 0609
restaurantbuza@gmail.com
www.restaurant-buza.com
Salade vanaf € 11,50
Starters vanaf € 15
Hoofd vanaf € 17,90
Chef's Menu € 39,90
Dessert vanaf € 8,50
Drankjes normaal

OPEN DAG

Zaterdag 13 juli 2024
van 10.00 tot 17.00 uur

Tijdens de open dag bieden wij u de gelegenheid om een kijkje te nemen in ons nieuwe uitvaartcentrum, waar wij met zorg en aandacht een rustgevende en respectvolle sfeer hebben gecreëerd.

Het gebouw is volledig verbouwd en aangepast aan de eisen van deze tijd. Zo is er oog geweest voor duurzame oplossingen, is het gebouw voorzien van een rustgevende aula met 110 zitplaatsen en moderne audiovisuele apparatuur, enkele sfeervolle rouwkamers en een warme koffiekamer.

U kunt op deze dag onze verschillende ruimtes bekijken, vragen stellen aan ons team en de diverse mogelijkheden beleven welke wij bieden. U vindt het vernieuwde centrum naast de vertrouwde begraafplaats Oud Eik en Duinen in Den Haag.

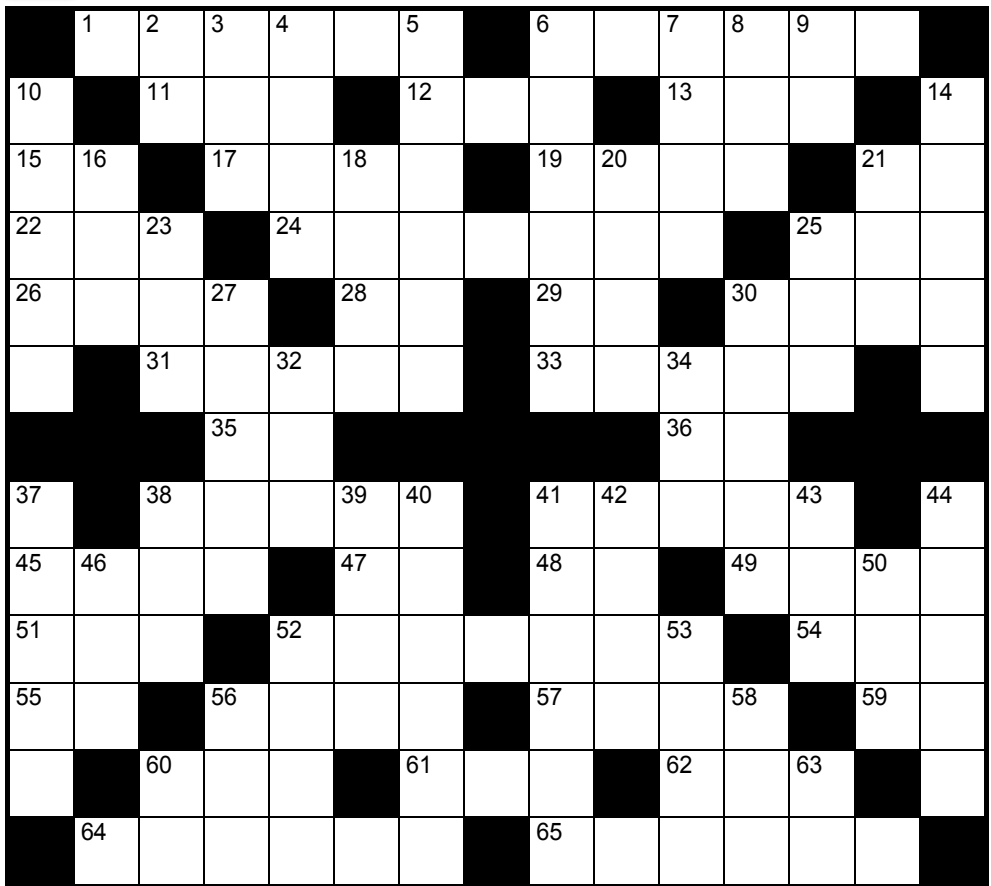
U bent van harte welkom op zaterdag 13 juli tussen 10.00 en 17.00 uur. Graag tot dan.

Laan van Eik en Duinen 38, Den Haag
070-2001111 • www.deoudehage.nl

De Oude Hage
uitvaartcentrum

1 KRUISWOORDPUZZEL

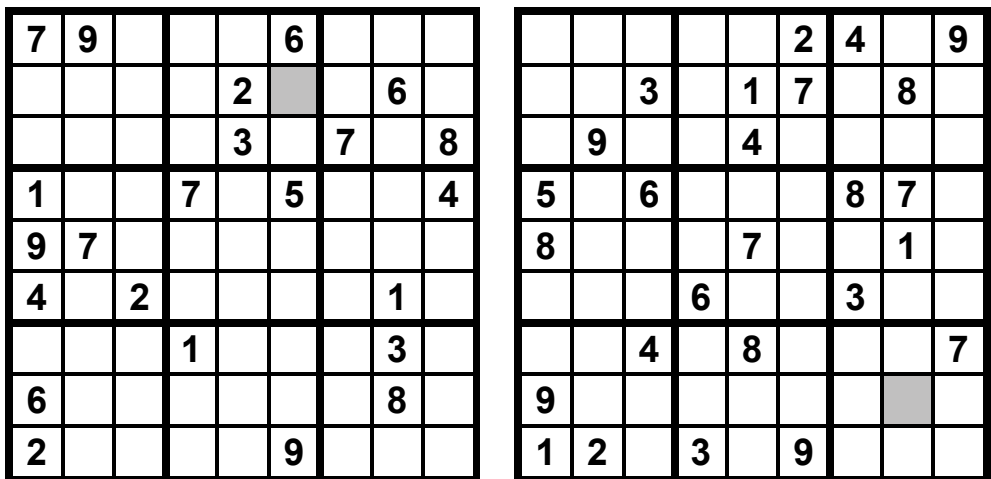

Horizontaal: 1 neerslag 6 dapper 11 tochtje 12 bijbelse figuur 13 laag 15 getijde 17 verdrukking 19 wasem 21 dierengeluid 22 spinrag 24 dwergstaat 25 scheepstouw 26 plan 28 titel 29 in memoriam 30 borrel 31 Griekse letter 33 duivel 35 spil 36 in opdracht 38 cadans 41 draagband 45 vermaak 47 voegwoord 48 riv. in Italië 49 heilige 51 pret 52 voortreffelijk 54 ontkenning 55 reeds 56 vette rook 57 insecteneter 59 ter inzage 60 pausennaam 61 muziekteken 62 Europeaan 64 bioscoop 65 rookgerei.

Verticaal: 2 nummer 3 boom 4 vulkaan op Sicilië 5 spoedig 6 Europese hoofdstad 7 koningin-regentes 8 inzinking 9 voorzetsel 10 stellig 14 kleurmiddel 16 slaappleats 18 uniek 20 behoeftig mens 21 spuugzat 23 vogel 25 erfelijkheidsdrager 27 brandverf 30 Europese taal 32 Europeaan 34 Chinese deegwaar 37 godsdienst 38 opstootje 39 korte notitie 40 raadsel 41 dartel 42 jeugdig 43 metalen staafje 44 loodrecht 46 kluit 50 keurig 52 loopvogel 53 nakomeling 56 vreemde munt 58 bijbelse figuur 60 Chinese munt 63 blijkens de akten.

17	24	6	46	26	31	52	30	57	54
----	----	---	----	----	----	----	----	----	----

2 SUDOKU

Puzzel & Win!

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke Haagse sokken! U kunt de oplossingen tot donderdag 4 juli mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Win Haagse Harry Sokken - Model 'Standbeeld'
Limited edition! Ter ere van de Haagse Harry tentoonstelling in het Haags Historisch Museum (te zien tot 1 september 2024) verschijnen deze sokken. Gemaakt van bamboe, dus duurzaam.

De sokken zijn ook online verkrijgbaar via www.haags.nl t.w.v. € 14,95 (excl. verzendkosten).

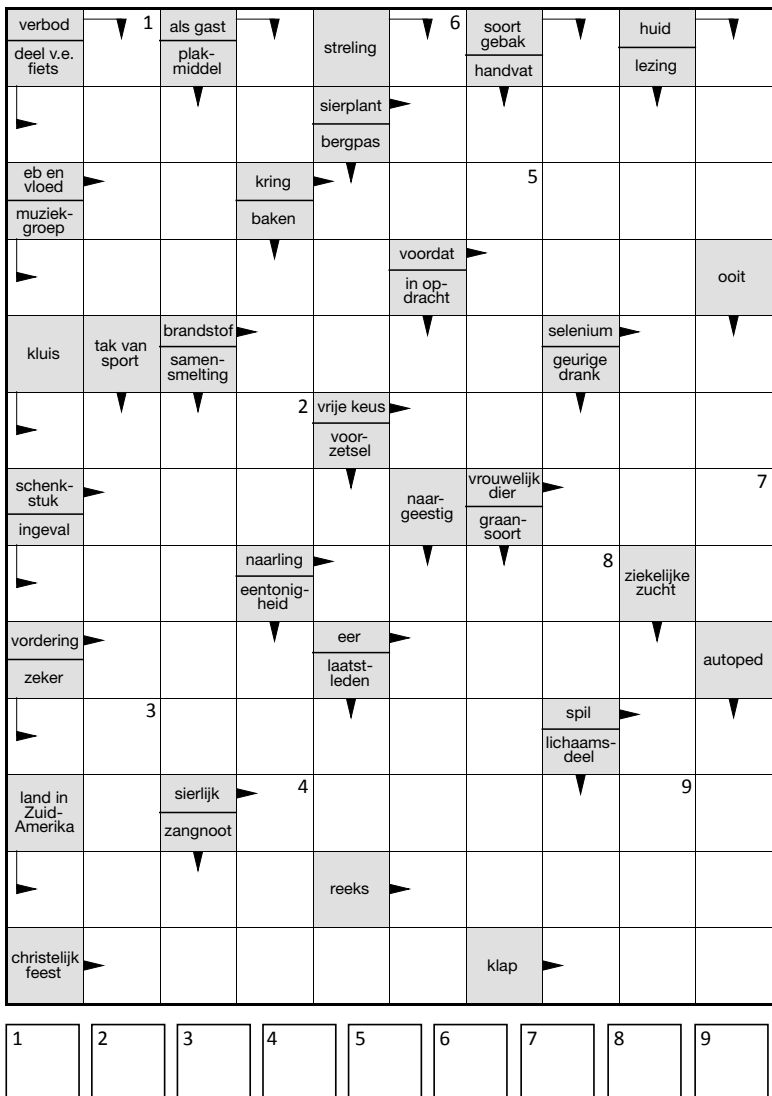
Oplossingen vorige editie:
Zweeds puzzel: Pacemaker
Sudoku: 3-8
Woordzoeker: Broodrooster

de binnenstad van Den Haag' van Loek en Irene Heskes gaat naar: *Cor de Ree te 's-Gravenzande*

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs. De wandelgids 'Wandelen buiten

U dient deze prijs zelf op te halen bij De Haagse Tijden op de Laan van Meerdervoort 174, Den Haag (tijdens kantooruren).

3 ZWEEDSE PUZZEL

Kom jij weleens bij je wijkcentrum?

✓ Dé plek voor advies, ondersteuning, vrijwilligerswerk en activiteiten in de buurt. Je vindt ons door heel Den Haag: wijkz.nl

wijkz

voor elkaar

We doen meer dan je denkt!

UTS® VAN DER GEEST VERHUIZINGEN

Speciale service voor senioren

- Zorgverhuizingen
- Particuliere verhuizingen
- Int. verhuizingen
- Kunst- en antiekservice
- In- en uitpakservice
- Verhuisdirigente
- Handyman
- Inboedelopslag

T 070 399 42 41

W utsvandergeest.nl

ERKENDE VERHUIZERS